

ELS POETES DE LA GUERRA

Amic que ets car i que ets lluny. Les trinxeres,
i l'espetec dels canons, i les armes,
totes les eines que maten els homes,
han fet el marc de la vida que passes
tan nova en tu, tan estranya a la teva
de placidesa i d'amor ciutadana.
Jo sento enyor i frisança dels dies
i dels moments esmerçats en les nostres
fútils raons; les paraules fugien
totes empeses per forces estranyes,
que eren l'afecte que ambdós respiràvem.
Ja separats, tu respire la incúria,
la deixadesa del camp de batalla
i l'enrenou, l'esperit de la lluita
i et fas més fort i més àgil i, encara,
amb la braó redimeixes el poble.
Jo també visc l'atmosfera enrarida
dins la ciutat que s'adorm amb recança
sota del vol dels ocells més temibles,
d'ns la ciutat, temerosa disfressa
d'ella mateixa dels dies de joia,
embolcallada amb el vel de la fosca:
aquell fanal, que fou blau, ja no crema
i els murs polits s'empastifen amb lletres.
Tots enyorem aquells temps que passàvem,
que tornaran per l'esforç que tu hi poses,
i mentrestant, separats, freturosos
d'haver els companys al costat com teníem,
ens fem amics tots els homes dels altres
perquè el consol a tothom s'iradiï.

A uns presoners

Passeu en un silenci de veus i de mirades
que s'arrossega lent damunt la terra eixuta...
Els braços s'abandonen, seguint la seva ruta,
com una nau que es lliura al gest de les onades...

Sou presos... Fa un instant el braç que ara es
desmaia
llençava foc i mort damunt les nostres vides,
i ara temeu... El rostre, la veu, les mans marcides
parlen del pensament que us pren i que us esglaià.

No teméssiu, però... Les nostres mans esperen
les vostres per a dir-vos que l'alba és redimida,
també per a vosaltres. Lluiteu per dur la vida,
als orbs i als seus captius: a tots aquells qui feren

tenebra de la llum, silenci de la joia
i aquells que, com vosaltres, feren un viure esclau...
No teméssiu... Sou presos... Mes sota un cel que és
blau
de llibertat, i on l'aire vibra de cants de noia...

Dúieu la mort als braços i ara hi porteu la vida...
alceu el front! La vostra mà ja és redimida.

ERNEST MATEU

A l'amic del front

No hi fa pas res que la guerra ens serveixi
l'enyorament i l'orgull, la temença
i un contratemps més punyent cada dia,
si un raig de fúria en nosaltres arreula
i en cadascú hi ha la llum d'una flama
per a abrandar tot el món en l'encesa
del somni blanc d'una pau que perduri.
Si cada cop que el cor dóna ja ens sembla
que és el darrer; si diem les paraules
amb més duresa, per ganes d'entendre'ns;
si menyspreem tants instants de la vida
—quan tantes vides es torcen caigudes—
i ens fem gelosos de perdre la nostra!
Si fem castells de paraules inútils
i els coneixem i volem arrasar-los,
i volem fer amb cada mot una pedra
que ajudarà a aixecar el castell propi!
I aprenem bé d'estimar cada cosa
d'allò que abans negligíem per l'esma
o pel costum de tenir-ho tothora
sense pensar que demà ens mancaria;
aprenem bé d'estimar la bonesa
i donariem bon troç del que ens queda
d'ésser pel món per haver-ne una engruna!
Les qüestions de les nostres converses
com apareixen mesquines i vagues!
Ja no hi fa res que perdem el contacte:
la qüestió se la fan tots els homes
perquè en depèn l'avenir de la vida,
del pensament i la parla ben lliures,
i es resoldrà quan les nostres paraules

seran més vives que el foc de les armes,
quan l'esforç teu en el camp de la lluita
serà comprès i pertot ja s'adonin
que atura el plom i la fúria desfeta
una cuirassa de fe idealista.
I tu la tens; tu la tens i la proves,
tu prens el risc. La ciutat t'hi ajuda,
i el seu posat aparent de la calma
sent feixuguesa, es contrau i es canvia
per ensenyar la ferida en les pedres,
per demostrar que com tu es sent valenta,
i riu només perquè tu, quan arribis,
amb l'avidesa que sents de besar-la,
puguis trobar-la ben dolça de llavis.
! mentrestant ella espera que tornis
amb el cap alt, amb el braç invencible,
amb l'esperit radiant de la joia
perquè enllumeni els mesquins que no hi creuen.
I jo, que espero el plaer d'abraçar-te,
obro els meus braços i sols trobo l'aire,
un aire gràcil i net que acarona,
que ets tu i sóc jo, i els germans que ens estimen,
i els bells amics; casa nostra i la teva,
i els grans carrers, i aquest camp que arrasaven
en què demà naixeran llavors noves.
I estimo l'aire per fer-lo diàfan
on puguem veure, ben alta, que voli
tota la fe convertida en banderes.

OSCAR ROIG

Hora còsmica

En quin rellotge sonarà l'hora dels pobles?
Cada pàtria té una hora misteriosa i greu.
En quin rellotge sonarà l'hora dels pobles?
Quan sonarà l'hora del poble meu?

Serà en rellotges vells de cucut o de pèndol
o bé en un d'holandès, estrany i llargarut,
d'aquells de caixa trista, silenciosos feretres,
en els que el Temps es porta ell mateix el taüt?

O bé serà la lluna que, sense minuterres,
marcarà l'hora insigne dels pobles subjugats?
O bé sereu vosaltres pagesos i miners,
bomes lliures i obrers del camp i les ciutats?

Jo no sé en quin rellotge sonarà l'hora meva,
però ja la pressento dintre el trepig nocturn.
Sonarà l'hora còsmica en els rellotges patris
sota els auspicis lliures i grats del vell Saturn.

Oh certitud dintre l'espera lassa!
En quin rellotge sonarà l'hora dels pobles lliures?

RAMON BECH